

# MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Grajski trg 7 / Tel. uredništva in uprave 24-55  
Izbaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik  
v upravi ali po pošti 10 din, dostavljen na dom 12 din / Oglaš po ceniku / Oglaš  
se sprejema tudi oglašni oddelek »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

## Narodne manjšine

V zadnjem času se s silno prizadevnostjo podčrtava narodno manjšinsko vprašanje. Versajski mirovni sistem je predvideval tudi formalno teoretično rešitev problema narodnih manjšin, ki so se v novem političnem redu na podlagi versajske mirovne pogodbe znašale v povsem novem položaju. Posameznim državam je bilo prepuščeno, da na podlagi teh splošnih odredb o postopanju z narodnimi manjšinami uredijo to zadevo v okviru svoje državne celote.

V pogledu zanimanja in pozornosti evropske javnosti narodnim manjšinam razločujemo dve etapi v povojni evropski zgodovini. Prva etapa zajema prva leta po vojni, ko je bilo po Evropi precej zanimanja za posamezne narodne manjšine, ki so se glede vovkvirjenja v posamezne državne tvorbe znašale v povsem različnih položajih. V velikem presledku do zadnjega časa je narodno manjšinsko vprašanje vsaj za širšo evropsko javnost počivalo, četudi so se mnogokje odigravale težke podtalne borbe in stalna trenja ter prerivanja za priporitev narodno manjšinskih pravic in svoboščin. V zadnjem času pa je narodno manjšinski problem znova vzvaloval, zlasti ker se iz nemške strani pojavlja težnja, da se vsi ti kompleksi narodno manjšinskih problemov čim preje rešijo v prilog nemškim narodnim manjšinam.

Pri tem je predvsem prizadeta češkoslovaška republika, kjer se v zadnjem času porajajo v zvezi s tem najrazličnejši načrti avtonomistične preureditve države. In vendar je statistično in po dejstvu življenjskih prilik znano, da je ravno češkoslovaška republika ona država, ki se je najmanj tičejo očitki, češ da se njenim narodnim manjšinam slabo godi. Vemo, kaj ima tamošnja nemška narodna manjšina, vemo tudi, do kolikih koncesij hoče iti praška vlada, da ustreže željam nemške narodne manjšine. Vemo pa tudi, kaj je praška vlada storila n. pr. za socialni, gospodarski in kulturni napredek Podkarpatske Rusije. Oglaš se tudi poljska narodna manjšina, ki šteje 80.000 do 100.000 duš. Poljaki se čutijo radi tega prizadete. Čujejo se očitki iz Varšave na naslov Prage. In vendar imajo Poljaki v Češkoslovaški več pravic, več šol in več narodne svobode, kakor jo imajo Čehi in kakor jo imajo milijoni Ukrajincev, pa tudi Belorusov na Poljskem. Avtonomistični nauk, ki prihaja iz Poljske, bi utegnil nekega dne dobro služiti poljskim manjšinam, saj ima Poljska po uradni poljski statistiki 31,1% narodnih manjšin, torej komaj 2,1% manj kakor Češkoslovaška.

V ta avtonomistični val so se pognali tudi Slovaki, vtrije s svojimi nekdanjimi najhujšimi zatiraleci Madžari. Ta postopek hlinkovcev je za vsakega Slovana težko umljiv, zlasti v sedanji situaciji. Slovaki bi se pač morali zavedati, da bi spričo svojega gospodarsko šibkega stanja težko mogli svojemu narodu ustvariti to, česar so postali deležni v samostojni, svobodni češkoslovaški republiki. Vse neštete nove gradnje, nove šole, nove ceste so prišle v korist slovaškemu narodu šele s postankom češkoslovaške republike. Težko pa si je misliti, da bi bilo mogoče zgraditi vse to, če bi bilo v republiki drugače, kakor je sedaj.

Prav je, da se rešujejo problemi narodnih manjšin. Prav je tudi, da se rešujejo čim pravičnejše in čim širokogrudnejše. Ni pa prav, da se te težnje s poseganjem v razmere drugih držav kažejo le pri izvestnih narodnih manjšinah, do čim so druge narodne manjšine v raznih

## Brezpogojna depolitizacija romunskega uradništva in dijaštva

BUKAREŠTA, 15. aprila. Danes je izšel kraljevi ukaz, ki predstavlja novelo k zakonu o zaščiti države in obstoječega reda. Namen tega ukaza je preprečiti vsak poskus nadaljnjega delovanja političnih strank, predvsem železne garde. Propaganda proti obstoječi državni obliki, proti ukinitvi zasebne lastnine, za

davčno sabotažo in razredni boj se najstrožje kaznuje. Notranji minister bo lahko ustavil vse liste, ki bi služili kateri od razpuščenih strank. Ukaz vsebuje brezpogojno depolitizacijo državnih uradnikov in dijaštva. Prepovedano je nositi znake političnih struj.

## Konec habsburških bančnih računov

LONDON, 15. aprila. »Daily Telegraph« poroča, da so izšli ukrepi, ki so težko prizadeli člane habsburške rodbine. Pretendent na prestol nima več pravice do zneska 1,7 milijonov Kč letno od svojih

dohodkov, ki mu jih je priznala Schuschniggova vlada, prav tako nimajo več ostali Habsburgovci pravice, da dvigajo zneske iz svojih bančnih računov.

## Frankovci 11 km od sredozemske obale

SARAGOSSA, 15. aprila. Kolona generala Arande je včeraj zasedla naselbini Trevcera ter Cervera del Mestre. Re-

publikanska fronta je prebita na štirih mestih. Frankovci se nahajajo 11 km od Sredozemske obale.

## Roosevelt zahteva 7.112 milijonov dolarjev za brezposelne

WASHINGTON, 15. aprila. Prezident Roosevelt je naslovil na kongres poslaničnico, v kateri zahteva kredite v višini 7.112 milijonov dolarjev za podporo brezposelnim ter ceneni kredit podjetnikom.

Roosevelt apelira v tej poslanici na Američane, naj živijo v slogi in edinstvu, ker lahko samo tako koristijo v finančni in gospodarski stiski.

## Ribbentrop v Bukarešto

BUKAREŠTA, 15. aprila. Turški ministriški predsednik in zunanji minister obiščeta v kratkem balkanske prestolnice. Vožnja pojde iz Aten v Beograd in Bu-

karešto. Doznava se, da bo v kratkem posetil Bukarešto nemški zunanji minister Ribbentrop.

## Schuschnigg v koncentracijskem taborišču na Bavarskem

DUNAJ, 15. aprila. Reuterjeva agencija poroča: Doznava se, da je bil bivši avstrijski zvezni kancelar dr. Schuschnigg odpravljen v koncentracijsko taborišče v Dassau na Bavarskem. Zdi se, da ne bo izročen sodišču.

rišče v Dassau na Bavarskem. Zdi se, da ne bo izročen sodišču.

## Koncentracija sovjetske vojske v Sibiriji — Mrzlično izgrajevanje trdnjavskega pasa na zapadu

ŠANGHAJ, 15. aprila. Reuter poroča: Turistične agencije v Šanghaju so sporočile informacije sovjetskega konzulata, da ne dobijo potniki viza za potovanje preko Sibirije. To poročilo daje povod za širjenje najrazličnejših govorov. Med drugimi krožijo tudi vesti, da so nastali spopadi med sovjetskimi četami in četami Mandžukua. Dobro poučeni krogi zatrjujejo, da so te informacije v zvezi z novimi pokreti sovjetskih čet, ki se koncentrirajo v Sibiriji in sicer radi nara-

ščajoče napetosti med sovjetsko Rusijo in Japonsko.

VARŠAVA, 15. aprila. Po vesteh z ruske meje gradi sovjetska Rusija z mrzlično naglico trdnjavskega pas napram sojednim državam na zapadu, severu in jugu. Vzdržuje vseh cest in prog se gradijo trdnjave in betonirana oporišča za topove težkega kalibra. Rušijo se cele naselbine, prebivalci pa se prisilno odpravljajo v notranjost zemlje. Najbolj mrzlično se gradijo te utrdbe na estonski meji.

## Lebrunov obisk Londonu

LONDON, 15. aprila. DNB poroča: »Star« poroča, da bo prezident francoske republike Lebrun še letos vrnil obisk bri-

tanske kraljevske dvojice v Parizu. Omenjeni list navaja, da bo Lebrun vrnil obisk naposneje do novembra t. l.

evropskih državah prepuščene molku... Srečne in vesele bi bile te druge narodne manjšine, ako bi bile le za skromen odstotek deležne onih pravic in svobo-

ščin, ki jih razne narodne manjšine uživajo v bratski češkoslovaški republiki, pa tudi n. pr. pri nas v Jugoslaviji.

## Polečki

V vsako slovensko hišo „Večernik“

Ne pozabi naročnine!

Spomnite se CMD!

## Novo posojilo

Finančni minister je dobil pooblastilo, da sme najeti notranje posojilo štirih milijard dinarjev, ki se bo obrestovalo po 6%. Posojilo se bo porabilo do polovice za nove železnice in ceste, potem za kmetijstvo in obrambo. Vprašujemo se: Kako bo kaj z nami? Po doslej znanem ključu bi prišlo na dravsko banovino kakih 120 milijonov, to je 3%. Po davčnem ključu pa bo morala vrniti 16%, t. j. 640 milijonov din. O tem na nedavnem shodu JRZ v Mariboru ni bilo govora. Prav tako tudi niso sporočili datuma, do katerega bo Maribor pomaknjen v prvi draginjski razred.

## Dr. Maček bo govoril v Čačku

V beograjskih krogih, ki pripadajo združeni opoziciji, zatrjujejo, da bo dr. Maček v kratkem posetil Beograd in da bo govoril na zborovanju združene opozicije, ki bo verjetno v Čačku.

## Letaki

V »Slovincu« št. 86 a beremo: »Neki politikanti so ustanovili pravo založbo letakov. Skoraj sleherni teden opozorijo s kakim nesmiselnim letakom slovensko politično javnost na to pridobitev. Letaki so kajpada nepodpisani, poznavalci razmer pa pravijo, da založba ne bo daleč od JNS-arjev, ti imajo namreč denar za take nepodpisane stvari in zarotniško delo jih veseli. V zadnjih dneh so izdali neki letak o ustanovitvi, oziroma obnovitvi SLS, podpisan je neki »odbor za obnovo SLS v Ljubljani...«

Čudno le, da imajo očka »Slovenec« tak paničen strah pred letaki. Škoda le, da ne objavi besedila teh letakov — katerih avtorstvo seveda ponovno pripisuje komu neki če ne JNS-arjem — kakor je svojčas o tistem čudnem letaku, o katerem nismo mogli pozneje nič več pisati. Da le ni tudi sedaj ta reč tako, kakor s tistim letakom takrat. Stvari, ki se pišejo in se n. pr. v Beogradu zatrjujejo, so namreč v tako kričečem, edinstvenem nečuvnem nasprotju s tem, kar doživljamo v našem življenjskem krogu, da lahko predpostavljamo tudi to.

**Dacujte za spomenik blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I Zediničlja v Mariboru. Pisarna: Mestno poglavarstvo, Rotovski trg 1, soba št. 6a**

## Gospodarske beležke

Privilegirana agrarna banka je do konca leta 1937. dala dolgoročnih neposrednih posojil v skupnem znesku 609.421.704 dinarjev. Na dravsko banovino odpade od teh posojil samo znesek 87.000 dinarjev. V odstotkih znaša to 0,0142!

Na zborovanju celjskih trgovcev je poročal tajnik Coklin tudi o veleblagovnici Tata, ki ima sedež seveda v Beogradu. Njen promet znaša na dan od 200 do 300 tisoč dinarjev. Na davkih je pa plačala v desetih mesecih 1500 dinarjev!

Popuščanje konjunkturalne koncem leta 1937 ni zadelo Jugoslavije. Na včerajšnjem zasedanju Centrale industrijskih korporacij je imel dr. Cvetko Gregorič daljši referat o stanju industrije. Poročal je, da je koncem leta 1937 konjunktura v številnih državah popustila, da pa naša država pri tem ni bila tangirana. Pri nas je sicer konjunktura nekoliko v nazadovanju, vendar se je v zadnjem mesecu zopet dvignila.

Skoro dve milijardi dinarjev je znašal promet na zagrebški borzi v preteklem letu. Borzne posle je vršilo 355 borznih senzalov. Čisti dobiček zagrebške borze v letu 1937 znaša 1.05 milijona din.

18.000 vagonov koruze v vrednosti 180 milijonov dinarjev smo izvozili v prvem letošnjem četrtletju. Največji kupec naše koruze je postala letos Anglija, ki je kupila od nas okrog 10.000 vagonov.

Jugoslovensko-avstrijska železniška tarifa odpovedana. V zvezi z združitvijo Avstrije z Nemčijo, kakor tudi v zvezi z uvedbo nemškega tarifnega sistema na avstrijskih železnicah je Nemčija s 30. junijem t. l. odpovedala zvezne tarife, sklenjene med prejšnjimi avstrijskimi zveznimi železnicami in inozemskimi železniskimi upravami.

Carinska unija balkanskih držav? Kakor poročajo iz Londona se je na nedavni konferenci gospodarskih predstavnikov balkanskih držav v Carigradu obravnaval med drugim tudi načrt glede carinske unije balkanskih držav. Konkretnih sklepov sicer še ni bilo, vendar pa je zamisel carinske unije balkanskih držav končni cilj balkanskih držav.

## Sportno gibanje

Kupon št. 5 smo objavili v številki dne 13. aprila t. l. Nabavite si takoj dotično številko našega lista, izrežite kupon ter ga pošljite v zalepljeni kuverti do najkasneje nedelje 17. t. m. do 12. ure na naslov našega uredništva ali pa vrzite v nabiralnik v veži hiše št. 7 na Grajskem trgu.

Tajništvo Jugoslovanskega lahkoatletskega saveza opozarja vse klube, da se na savez obračajo le preko podsavezov.

V tekmovalstvu za teniško prvenstvo srednje Evrope bo v dneh 22., 23. in 24. aprila v Zagrebu meddržavna teniška tekma med reprezentancama Jugoslavije in Madžarske. Našo državo bodo zastopali Punčec, Kukuljevič, Palada in Mitić.

Boksarsko prvenstvo Male antante bo začetkom meseca maja v Pragi. Na tekmovalstvu bodo sodelovali tudi jugoslovenski boksarji.

Obvezen zdravniški pregled namerava uvesti LNP za vse aktivne igralce. LNP poziva vse klube, da pregledajo vrste svojih aktivnih članov in da v roku osmih dni predložijo v črtanje vse one igralce, ki za klube več ne nastopajo.

Srednjeevropski cup brez Avstrije. Z izločitvijo Avstrije iz tekmovalstva za srednjeevropski pokal in ker Nemčija ni pripravljena, da sodeluje v tej konkurenci, se je sprožil predlog, da bi v tekmah za srednjeevropski pokal sodelovale Češkoslovaška, Italija, Madžarska in Jugoslavija, in sicer bi vsaka omenjena država sodelovala s po 4 moštv.

Jugoslovenski kolesarji povabljeni na »Deutschlandfahrt«. Po vzorcu »Tour de France« priredijo letos Nemci veliko etapno kolesarsko dirko okoli Nemčije takozvano »Deutschlandfahrt«, ki bo trajala od 9. do 26. junija v 15 etapah. Na omenjeni dirki bodo sodelovali tudi naši kolesarji, ki jim bodo Nemci plačali vse stroške.

Poverjenstvo sodniškega odbora LNP v Mariboru (službeno). Za sojenje tekem dne 17. in 18. t. m. so delegirani ss. gg. Jančič, Nemec Franc, Nemec Ludvik, Peteln ter sodniški kandidat g. Eppinger.

## Politično gospodarski problemi

# Izšla je uredba o štirimilijardnem notranjem posojilu

1500 milijonov za nove železnice, 500 milijonov za nove ceste, 1500 milijonov za državno obrambo

Ministrski svet je na svoji včerajšnji seji predpisal uredbu o emisiji 6% državnega posojila za javna dela in državno obrambo. Uredba predvideva sledeče določbe:

§ 1. Pooblašča se finančni minister, da na domačem trgu izvrši emisijo državnih obveznic v znesku do 4 milijard din.

§ 2. Dohodki od te emisije se bodo uporabili na naslednji način:

1. Znesek do 1 milijarde 500 milijonov din za graditev novih železniških prog.

2. Znesek do 1 milijarde 500 milijonov din za potrebe narodne obrambe.

3. Znesek do 500 milijonov din za zgraditev glavnih državnih cest.

4. Znesek do 250 milijonov din za zgraditev javnih poslopij.

5. Znesek do 250 milijonov din za melioracijska dela, od katerih se bo 5% porabilo za izvajanje higiensko-asanijskih del.

Virmaniranje zneskov med zgoraj naštetimi skupinami kreditov ni dovoljeno. Podrobni razpored teh kreditov se bo izvršil z odlokom ministrskega sveta.

§ 3. Emisija posojila se bo izvedla postopoma v teku šestih prihodnjih let po potrebi izvajanja del in možnosti vpisa obveznic.

§ 4. Emisijski kurz obveznic bo vsako leto določil finančni minister, ki bo pri tem upošteval obstoječe pogoje denarnega trga.

§ 5. Obveznice tega posojila bodo nosile 6% letnih obresti in bodo opremljene s šestmesečnimi kuponi, plačljivimi za nazaj vsakega 1. junija in 1. decembra v letu.

§ 6. Obveznice se bodo glasile na donosilca in se bodo izdajale v edinični nominalni vrednosti po 5000 din. Obveznice se lahko izdajo tudi v skupnih kuponih po 50.000, 100.000 in 500.000 dinarjev.

§ 7. Celo posojilo se bo amortiziralo v roku 50 let, računajoč rok od 1. decembra 1938, in sicer po odkupu obveznic na borzi, če je kurz izpod nominalne vrednosti, ali po žrebanju, če je kurz enak ali pa večji od nomin. vrednosti. Žrebanje bo dvakrat letno po določenem amortizacijskem načrtu. Številke, izžrebane za amortizacijo se bodo objavljale v »Službenih novinah« najdalje 15 dni pred rokom plačila. Pred plačilnim rokom izžrebane obveznice preneajo nositi obresti od dneva, ko se lahko zahteva njihovo izplačilo, odnosno od prvega prihodnjega plačilnega roka kupona, ki pade po žrebanju. Vsaka obveznica, predložena v izplačilo, mora biti opremljena z vsemi nedospelimi kuponi. Iznos kuponov, ki bi manjkali, se bo odbil od glavnice, ki se bo izplačala prinositelju. Vsi prihranki, ki se bodo pojavili zaradi odkupa obveznic po kurzu izpod nominala, kakor tudi obrestih tako tudi v amortizaciji, se bodo uporabili za izredne odkupe, s katerimi se bo skrajšalo trajanje posojila.

§ 8. Za izžrebane obveznice za amortizacijo znaša rok zastarelosti 30 let, računajoč od dneva, pod katerim so obveznice postale plačljive. Kuponi, ki ne bodo predloženi v izplačilo v roku 5 let, računajoč od dneva njihove dospelosti, zastarajo v korist državne blagajne.

§ 9. Obveznice tega posojila in tudi kuponi so oproščeni vseh davkov in doklad ter ostalih državnih ali samoupravnih dajatev, tako sedanjih kakor tudi bodočih.

§ 10. Obveznicam tega posojila se prizna pravica; da se lahko kupijo za pupilne mase, polagajo za kavcije, uporabljajo za fonde, volila in depozite pri javnih blagajnah, priznavajoč jim vse olajšave, ki jih uživajo ostale državne obveznice. Izjemoma od § 72, točka 2, zakona o delniških družbah iz leta 1896 in ostalih odgovarajočih zakonov in statutarjih predpisov lahko te obveznice vse ustanove, ki morajo javno polagati račune, knjižijo v svojih letnih bilancah po nabavni ceni.

Sodniki iz Maribora naj dvignejo pismo na navodila pri »Putniku«, zunanja jih prejmeta po pošti. — Poverjenik.

§ 11. Obveznice tega posojila ne morejo biti predmet konverzije za dobo desetih let, računajoč od dneva zaključene vpisa zadnjega dela posojila.

§ 12. Celokupno obrestno in amortizacijsko službo tega posojila bo vršila za račun države Državna hipotekarna banka v svojstvu njenega finančnega agenta. Izplačilo dospelih kuponov in izžrebanih obveznic za amortizacijo se bo vršilo na blagajnah Državne hipotekarne banke v kraljevini, kakor tudi na vseh blagajnah ustanov in bank, ki jih bo Državna hipotekarna banka po potrebi za to določila.

§ 13. Redno plačevanje obresti in amortizacija celega posojila je zavarovana s čistimi dohodki samostojne uprave državnih monopolov. Zaradi tega bo samostojna uprava državnih monopolov pomagala Državni hipotekarni banki potrebne zneske iz računa napram iznosu izdanih obveznic vsakega petnajstega dne v mesecu, začevši s 15. junijem 1938. Natančnejša navodila o teh polaganjih bo izdal finančni minister.

§ 14. Na račun povračila za izvrševanje obrestne in amortizacijske službe tega posojila bo finančno ministrstvo priznalo Državni hipotekarni banki 0,15% od vrednosti plačanih kuponov in amortiziranih obveznic. To povračilo se bo polagalo banki istočasno z vsotami za izplačilo kuponov in amortizac. obveznic.

# Določijo naj se smeri za razvoj naše nacionalne industrije!

Javna bremena naj se razdelijo pravično, znosno in enako

V sredo je bil v Beogradu zbor Centrale industrijskih korporacij, na katerem je bil izvoljen za novega predsednika industrijec g. Avgust Praprotnik iz Ljubljane in na katerem so se sprejele resolucije, v katerih se odražajo težnje in prizadevanja naše jugoslovanske industrije.

Resolucija vsebuje med drugim sledeče določbe:

1. Naš gospodarski razvoj v prvih desetletjih po zedinjenju kaže v vseh področjih znaten napredek. Ker pa nimamo določenega programa, ta razvoj ni tak, kakor bi ga lahko upravičeno pričakovali. Zato je neobhodno potrebno, da se ob sodelovanju najboljših gospodarskih strokovnjakov in organizacij sestavi program, ki naj ustvari temelje našega gospodarskega delovanja in določi zlasti tudi smeri za razvoj naše nacionalne industrije, da bo lahko zaposlila presežek agrarnega prebivalstva, ki ne more najti zaposlitve v kmetijstvu.

2. Uspešno delo industrije in gospodarstva vobče je v največji meri odvisno od pravilne ureditve javnih bremen. Industrija se zaveda svoje dolžnosti do države in samouprave in ne bo zanemarila teh svojih dolžnosti; javna bremena pa je treba razdeliti pravično, znosno in enako. Industrija težko občuti stalne spremembe veljavnih davčnih določb in nova bremena, tembolj ker so vidni znaki, da je zopet pričelo popuščati zboljšanje, ki se je pojavilo zadnji dve leti. Predlogi industrijcev za ublažitev vsaj najtežjih in nepravilnih davčnih določb se ne vpoštevajo, kakor n. pr. zahteva po ukinjenju trošarine na cement, na električno energijo, in znižanju trošarine na pivo, na sladkor itd. Zlasti se mora izraziti proti temu, da se dopušča diskriminacija pri obremenjevanju na škodo industrije s tem, da se gospodarstveniki ne obremenjujejo po obsegu prometa in davčni moči, nego po naključni formalnosti, ali so registrirani kot industrijci ali pa kot obrtniki ali trgovci (banovinska trošarina na obutev, na obleko, davčna doklada na konfekcijo). Izreči se moramo tudi proti posebnemu davčnemu postopku nasproti industrijskim podjetjem, ki imajo prodajalnice. Zbor prosi kr. vladu, da na podlagi pooblastila iz § 100 finančnega zakona v svrhu neoviranega

§ 15. Obliko in število obveznic bo določil finančni minister. Ta jih bo tudi podpisal v imenu države s tiskanim podpisom (aksimile). Vsi stroški za izdelavo obveznic in ostali stroški, ki bodo nastali zaradi emisije samega posojila, gredo v breme dohodkov tega posojila.

§ 16. Finančni minister bo ukrenil vse potrebno za pravočasno kotiranje obveznic tega posojila na domačih borzah.

§ 17. Vpoštevajoč potrebe in napredovanje del more finančni minister jemati tudi avanse na podlagi prve prihodnje emisije.

§ 18. V svrhu izvajanja nadzorstva nad službo posojila, kakor tudi izvajanja kontrole nad potrošnjo dohodkov tega posojila bo finančni minister pri Državni hipotekarni banki imenoval poseben odbor, v katerega bodo prišli po en zastopnik Državne hipotekarne banke kot finančnega agenta tega posojila, dalje finančnega ministrstva, prometnega ministrstva, vojnega in gradbenega ministrstva. Ta odbor bo v svojem delu neodvisen, bo vodil tudi celokupne računsko posle pri porabljanju posojila ter o tem od časa do časa poročal finančnemu ministru ter finančnim odboroma narodnega predstavnštva.

§ 19. Ta uredba stopi v veljavo, kadar jo odobri ministrski svet. Obvezno moč pa dobi z dnevom objave v »Službenih novinah«.

razvoja industrije čimprej ublaži tista fiskalna bremena, ki so najtežja. Zlasti prosimo, da se ustavi prizadevanje davčnih oblasti, da bi v pretiranem fiskalnem in protizakonitem smislu z novimi tolmačenji obstoječih predpisov uvajala nova bremena izven okvira zakona, tudi naj se izenačijo trošarinski predpisi za vso državo glede vseh trošarinskih predmetov. Zbor opozarja zlasti na to, da se z obremenjevanjem surovin, pogonskih sil in pomožnih sredstev proizvodnje ustvarjajo za našo domačo industrijo neenaki konkurenčni pogoji nasproti inozemski industriji, ki ne plačuje teh davščin (n. pr. banovinske trošarine na sodo, na očetno kislino, za tehnične svrhe itd.).

3. V zvezi z novimi socialnimi, fiskalnimi in drugimi bremenami, kakor tudi s pooblastilom kr. vladi, da najame investicijsko posojilo 4 milijard dinarjev in izda uredbu o ustvarjanju poslovnih rezerv in rezervnih fondov ter o delnem nalaganju teh rezervnih fondov v državne vrednostne papirje, je neobhodno potrebno, da se pri določevanju teh bremen predhodno zaslišijo gospodarske, zlasti pa industrijske organizacije, ker bo treba najskrbneje gledati na to, da se ne paralizira razvoj naše industrije, ki ni samo zadovoljena, temveč ima tudi zelo omejena finančna in kreditna sredstva.

4. Ugovarjamo pretiranemu etatizmu, ki se v zadnjem času vedno bolj razširja in prosimo kr. vladu, da v sporazumu z gospodarskimi organizacijami izda uredbu, s katero naj se omeji v vseh resorih ustanavljanje novih in razširjanje obstoječih državnih in samoupravnih podjetij in delavnic na tiste sektorje, kjer privatna industrija nima interesa.

5. Zbor prosi kr. vladu, da v svrhu odvrnitve sporov med delodajalci in posrednim osebjem, ki so posledice nejasnih in nepopolnih privatno-pravnih odredb obrtnega zakona, čimprej izvrši revizijo teh odredb, zlasti glede roka zastaranja terjatev iz službenih odnošajev.

6. Prosimo kr. vladu, da se pri izdaji rudarskega zakona v polni meri zavarujejo interesi rudarskih podjetij in da se omogoči sodelovanje zainteresiranih gospodarskih organizacij.

7. Prosimo kr. vladu, da čimprej izda

# Mariborske in okoljske novice

## Poštenjaka A. Hajdinjaka zadnja pot

Včeraj dopoldne je bil v Odrancih pogreb bivšega narodnega poslanca Antona Hajdinjaka. V sprevedu so korakali sredi ogromne množice domačega ljudstva kot zastopnik glavnega odbora JNS narodni poslanec Avgust Lukačič, kot zastopniki banovinskega odbora pa gg. Lovro Pelovar, dr. Zajec in Rudolf Žitnik. Zbornico za TOI je zastopal zbornični svetnik Jakob Zdravec ter zastopniki OJNS iz lendavskega in ljubljanskega sreza. Ob odprtem grobu so se poslovili v tople občutnih besedah od zaslužnega moža poštenjaka in dobričine narodni poslanec A. Lukačič, ki je poveljeval dobro srce in marljivo delavnost A. Hajdinjaka, nadalje šolski upravitelj Krepš in tajnik doljendavskega obrtniškega združenja g. Leonhart. Pogrebi so posuli prerani grob s številnimi vencji, med njimi tudi venec zadržanega senatorja dr. Kramerja z napisom »Dragemu prijatelju v slovo«.

Dobremu Hajdinjaku, ki ni poznal pri svojem delu razlike pri ljudeh, je narod danes za vse delo hvaležen, nam pa bo ostal značajan narodni poslanec, ki je poznal samo eno politično pot, v trajnem spominu. Žalujemo ženi z otročki izrekamo iskreno sožalje!

**Himen!** V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Hebar Jožef, mizarški pomočnik, Jenkova 6, in Šonaja Frančiška, tkalka, Studenci; Pukl Franc, knjigovodski pomočnik, Tvrniška 30, in Ostupruk Marija, hči prog. del. drž. žel., Pobrežje; Tavčar Lambert, natakar, in Artinger Friderika, zasebnica, Plinariška ulica 1. Bilo srečno!

## zakon odnosno uredbo o elektrifikaciji države.

8. Prosimo ministrstvo za trgovino in industrijo, da v svrhu ohranitve stabilnosti in kontinuitete v delovanju industrijskih organizacij umakne iz predloga novele obrtnega zakona, predvideno ukinitve prisilnih združenj industrijev in da tudi za nadalje obdrži obveznost.

9. Prosimo kr. vlado, da se s sodelovanjem industrijskih korporacij loti reševanja vprašanja **industrijskih kreditov**, pri čemer je treba gledati na to, da se kapital iz javno-pravnega zavarovanja, ki v pretežni meri izvira iz industrije, v obliki kreditov spet vrne industriji.

10. Razpravljajoč o **tarifni politiki** državnih železnice smatra zbor Centrale industrijskih korporacij, da se sredstva za fiskalne in investicijske potrebe naše države ne smejo zahtevati od gospodarstva z visokimi železniškimi tarifi. Zato zahtevamo, da se vozninska taksa iz tarife št. 101 taksne tarife če ne ukine, pa vsaj zniža na pametno mero in da se od državnih železnic ne zahteva ustvarjanje presežkov v korist fiska.

11. V interesu vsega gospodarstva se je treba lotiti **izgraditve cestne mreže**. Soglasno z ostalimi prizadetimi organizacijami zahteva zbor, da se čimprej reši ta problem in da se za to potrebna sredstva dosežejo predvsem z dohodki, ki jih že prejema država od cestnega prometa.

12. Prosimo kr. vlado, da posveti izvozu naših industrijskih proizvodov zasluzeno pozornost, da ta izvoz podpre z ustreznimi ukrepi v svrhu povečanja gospodarske delavnosti, posebno pa, da se izvoznikom obračunajo vse izvozniske devize po tečaju na svobodnem trgu. Naš izvoz naj se oprosti plačevanja nove takse na carinske deklaracije po tar. št. 205 zakona o taksah, ki predstavlja pri pošiljkah z večjo težo davščino na izvoz.

13. Prosimo kr. vlado, da tempo socialnih ukrepov spravi v sklad s tempom našega gospodarskega razvoja.

14. Prosimo vse resorne ministre, da se izvrše vse javne nabave, zlasti pa nabave na podlagi novega investicijskega posojila 4 milijard din v naši državi in da se pri tem v polni meri izvajajo določbe poglavja 9. obrtnega zakona o ugodnostih v svrhu pospeševanja gospodarskega razvoja v državi.

15. Prosimo kr. vlado, da državnemu svetu omogoči boljše in ekspeditivnejše delo z dodelitvijo potrebnih kreditov.

**Razprava proti Bevardiju in Šajetgu** bo 25. t. m. s pričetkom ob 10. uri v sobi št. 53 pred malim kazenskim senatom. Razprava bo tajna, ker sta oba izvršila grozni dvojni umor pri Bolfenku še kot starejša mladoletnika. Isti dan bo prodano na dražbi posestvo Bevardijeve matere v Radvanju.

## Velikonočni zajček prinaša

**kvalitetne nogavice**  
od Büdefeldt-a Gosposka ul.

Veliko tujskoprometno propagandno akcijo za Maribor je sprožila tuk. Tujskoprometna zveza »Putnik«. Na vabilo obeh tujskoprometnih zvez v Mariboru in Ljubljani prispejo dne 3. maja v Maribor predstavniki vseh važnejših potovalnih birojev iz skoro vseh evropskih držav. Po dvodnevem bivanju v Mariboru napravijo krajše izlete v mariborsko okolico in na Pohorje. Nato s Putnikovim plavim luksuznim ekspresom študijsko potovanje po vsej Sloveniji. Iz Maribora pelje pot preko št. Ilja in Gornje Radgone v Slatino Radenci, preko Ljutomera in Ormoža v Ptuj, preko Rogaske Slatine, Celja in Dobrne itd. v Ljubljano. Med njimi so sami ravnatelji birojev in šefi inozemskih informacijskih oddelkov in sicer iz sledečih pomembnejših evropskih mest: Stockholm, Kodanj, Amsterdam, Haag, Solun, Berlin, Hamburg, Monakovo, Lipsko, Draždani, Düsseldorf, Dunaj, Gradec, Solnograd, Celovec, Curih, Praha, Brno, Pešta, Pecs, Milan, Benetke, Trst in Gorica. Mestna občina mariborska pripravlja za 3. maj odličnim gostom sprejemni večer.

## V soboto prekrasen velefilm

**Med dvema ljubeznima**

## V GRAJSKEM KINU

**Kavarna in restavracija »Orel«**, pojedina fogašev in humerjev. Najboljša ljubljanska vina! »Visoki strmec«, buteljke, rumeni šipon. Zmerne cene.

**Trgovine na veliko soboto.** Opozarjamo, da smejo biti gl. čl. 30 uredbe kr. banke uprave v Ljubljani z dne 1. maja leta 1937 na veliko soboto vse trgovine s specerijskim, kolonialnim blagom ter z delikatesami in sploh trgovine z živili odprte samo do 7. ure zvečer. Vse druge trgovine pa, ki se ne bavijo s prodajo živil, morajo biti zaprte brezpogojno že ob 5. uri popoldne, ker sledi sicer občutna kazen. P. t. občinstvo se naproša, da si pravočasno nabavi svoje potrebščine, da izostanejo eventualne nepravilike. Združene trgovce za mesto Maribor.

»Toti list«, 4. številka, izide na velikonočno soboto. Dobite ga v vseh trafikah. Cena Din 1.50.

**Kolesa izginjajo.** Včeraj je bilo izpred neke trgovine ukradeno Škerbincu Rudolfu skoraj novo kolo. Izginilo je na jako zagoneten način. Obvestil je seveda takoj o dogodku orožniško stanico, vendar bo krivca težko izslediti, ker je bilo kolo brez tablice.

»Grič« Oset pod Urbanom vabi na kresnikovanje.

**Na Pohorje od odcepa** vozi mestni avtobus dne 18. t. m. Odhod ob 7.30 zjutraj. Voznina Din 20.—. Prijave sprejema prometna pisarna na Glavnem trgu, tel. 22-75.

**Mestno kopališče** bo v soboto 16. t. m. odprto od 9.—14. ure.

**Planinska situacija.** »Putnikovo« vremensko poročilo z dne 15. aprila pravi: Koča na Pesku ob 7. uri zjutraj — 4, brez oblakov, veter, 60 cm srenja; Peca: ob 7. uri zjutraj — 3, jasno, mirno, 20 cm na 50 cm snega.

**Današnji rib-i trg** je bil bolj slabo založen. Viharno vreme na Jadranu je povzročilo slab dovoz morskih rib in so se mariborske gospodinje za pičlo zalogo zelo povpraševale. Pač pa se je posrečilo nekaterim mariborskim gostilničarjem in trgovcem, da so se primerno založili z ribami. Cene so bile: barboni po 38, listi po 38, morski som 38, moli 24, raki 38, karpi 12 do 14, lini 12, žabji kra-

## Jože Rože obsojen na 14 mesecev strogega zapora!

Pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča je bila danes dopoldne kazenska razprava proti 50letnemu sadnemu trgovcu Jožetu Rožu, stanujočemu na Pobrežju pri Mariboru, in sicer radi obtožbe, da je napravil lažne listine, o čemer smo svoječasno obširno poročali. V smislu obtožbe je Rože ponaredil mrtvaški list župnega urada v Dramljah, na podlagi katerega je društvo »Naprednost« izplačalo posmrtnino. Končno je Rože obtožen, da je ponaredil podpis pobotnice za 10.000 din, ki jih je prejela Marija Obersnelova kot posmrtnino. Zasišana sta bila dva grafologa, ki sta z vso gotovostjo izpovedala, da je podpis ponaredil obtoženi Rože, ki je bil obsojen na 14 mesecev strogega zapora, na izgubo častnih državljskih pravic za dobo 2 let ter na 200 din denarne kazni. Rože je prijavil revizijo. Senatu je predsedoval s. o. s. dr. Tombak, prisednika sta bila s. o. s. dr. Travner in dr. Čemer, obtožbo pa je zastopal državni tožilec dr. Hojnik.

ki venec po dva dinarja. Tudi mleku je danes narasla cena in sicer so zahtevali za liter po pet dinarjev.

**Poslovanje Putnikovih poslovalnic preko praznikov.** Putnikova poslovalnica na Trgu svobode (grad) je v soboto 16. t. m. odprta od 7.30 do 12.30 in pop. od 2. do 5. ure. Na velikonočno nedeljo in velikonočni ponedeljek ne uraduje. — Ekspozitura na glavnem kolodvoru pa bo preko praznikov odprta pri prihodu in odhodu vseh inozemskih vlakov. Istotako ostane odprta tudi obmejna ekspozitura v št. Ilju. Da bi lahko vsem zainteresentom v celoti ugodili, se cenj. stranke naprošajo, da si nabavijo vsaj dan pred potovanjem potrebne vozne karte, valute, hotelske bone, kreditna pisma za Nemčijo in Italijo, prospekte itd.

**Ogromno zanimanje** je za jutrišnjo velikonočno številko »Jutra«, v kateri bo razpis velikega nagradnega tekmovanja. Avto zastoni! Motorna kolesa zastoni! Oglejte si razstavljeno motorno kolo v Novakovi »Obnovi« v Jurčičevi ulici!

**Smrti kosa.** Preminili sta zasebnica Apolonija Kalič, stara 68 let, Zg. Radvanje 69, in Marija Glajncer, zasebnica, stara 49 let. Žalujemo naše toplo sočutje!

**Letošnje cvetno nedeljo** smo praznovali v burji in mrazu. Prejšnje toplo, uprav spomladansko vreme je izvabilo iz sočnega sadnega vejevja popke in cvetje, ki je utrpelo po nenadnem mrzlem valu občutno škodo. Hladne noči so poleg tega še dopolnile uničevalno delo, ki ga je mraz opravil zlasti na sadnem drevju. Kakor vse kaže se našemu obmejnemu kmetovalcu obeta letos slaba sadna letina in so že njegove sedanje tožbe več ko upravičene. Hladnemu vremenu se je pridružila še suša, ki grozi uničiti vso letošnjo krmo. Vode ni od ni-

## Vlom v Watzekovo stanovanje pred malim senatom

»Zašel sem na kriva pota, ker sem bral kriminalne romane«

Pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je moral danes dopoldne zagovarjati 38letni brezposelni krojaški pomočnik Vladimir Novak, rojen v Zagrebu, brez stalnega bivališča, ki je kakor znano dne 12. decembra 1937 izvršil drzen vlom v stanovanje Aleksandra Watzeka na Aleksandrovi cesti 17. Novak je ob tej priliki, kakor smo svojčas obširno poročali, ukradel 113 raznih zlatnikov ter razne zlatnine v skupni vrednosti 44.645 dinarjev, razen tega še železno kaseto, v kateri je

bila hranilna knjižica Prve hrvatske štedionice z vlogo 105.880 dinarjev ter razno srebrnino in še samokres. Novak je zlatnino prodajal po Zagrebu in Beogradu, kjer so večji del zlatnikov izsledili in jih vrnili lastniku. Novak je pri današnji razpravi tatvino priznal ter pristavil, da je zašel na kriva pota radi tega, ker je čital kriminalne romane in gledal kriminalne filme. Obsojen je bil na 4 leta robije ter na nadaljnje pridržanje v zaporu za nedoločen čas.

## Skladišče tvornice lepenke na Sladkem vrhu v plamenih

Kakor poroča današnje »Jutro« je izbruhnil včeraj kmalu po 12. uri v tvornici lepenke na Sladkem vrhu tik ob meji iz še nepojasnjenega vzroka velik požar, ki bi lahko postal usoden za vso tvornico in vsa velika skladišča lepenke in celuloze, če se ne bi bilo cmureškim ter avstrijskim gasilcem posrečilo omejiti požara, ki je že uničil precejšnje količine

lepenke, tako da je škoda precej velika in gre v desetisoče. Ni še točno ugotovljeno, kako je ogenj nastal, zdi se pa, da gre najbrže za posledice neprevidnosti. Alarmirani so bili tudi mariborski gasilci, ki so jim pa v št. Ilju sporočili, da je že požar lokaliziran in da ni več nevarnosti za ostale tvornične objekte.

## Kino

**Kino Union.** Soboto ob 20.30 »Tarentella«, čarobno lepa opereta glasbe, pesmi in plesa!

## Narodna gledališče

Petek, 15. aprila: **Zaprto.**

Sobota, 16. aprila: **Zaprto.**

Nedelja, 17. aprila ob 15. uri: »Nečak«. Znižane cene. — Ob 20. uri: »Sleher-nik«. Premiera.

Ponedeljek, 18. aprila ob 15. uri: »Sleher-nik«. — Ob 20. uri: »Pod to goro zeleno«. Znižane cene.

Pisanke v mariborskem gledališču. Poskrbljeno je za duševno razvedrilo za Veliko nedeljo popoldne v Parmovi opereti »Nečak«. Zvečer pa sledi premiera veličastnega misterija »Sleher-nik«. — Na Veliki ponedeljek popoldne se na ljubo okoličanom ponovi »Sleher-nik«. — Zvečer pa letošnji šlager »Pod to goro zeleno«. Pri obeh operetnih predstavah veljajo znižane cene.

## DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.

Dne 14. aprila (I. razred) so bili izžrebani sledeči večji dobitki:

## Premijo Din 300.000

je zadela **BEZJAKOVA** srečka št. 83.526! (V Mariboru sta bili prodani 2 četrtinki.)

|                                           |                               |
|-------------------------------------------|-------------------------------|
| Din 100.000:                              | 86112                         |
| Din 80.000:                               | 12370                         |
| Din 50.000:                               | 73585                         |
| Din 30.000:                               | 17782                         |
| Din 25.000:                               | 617                           |
| Din 10.000:                               | 12750 25284 73410 89318 98490 |
| Din 5000:                                 | 1491 8974 11339 22691 38839   |
| 44703 64602 67792 85761 96201             |                               |
| Din 3000:                                 | 14768 15713 16719 17916 20401 |
| 21706 31061 54632 60989 64421 65135 65622 |                               |
| 66204 67088 77073 79925 81511 87747 96161 |                               |
| 98576                                     |                               |
| Din 1000:                                 | 5738 9003 11561 18689 20269   |
| 22166 22829 23315 27205 28694 33505 38783 |                               |
| 39532 40328 51354 51396 54924 58263 60777 |                               |
| 64724 67802 77005 77487 82653 87545 94180 |                               |
| 94389 96645 98259.                        |                               |

Pooblaščen glavna kolektura drž. razredne loterije bančna poslovalnica BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica 25.

kjer. Celo studenci usihajo in primanjkuje vode, zlasti po naših slovenjgorških gričih. Letošnje vremenske neizgode kličejo vedno glasneje po čim prejšnji ustanovitvi državnih zavarovalnic zoper vremenske neizgode.

## Nedolžen.

Sodnik: »Povejte, obtoženec, v začetku razprave ste svojo krivdo priznali, zdaj pa tajite.«

Gašper: »Hm, veste, gospod sodnik, po sijajnem zagovoru mojega zagovornika sem o svoji nedolžnosti popolnoma prepričan...«

## V gostilni.

Gost: Ali je to sploh gostilna! Pečenje ni več, jetric, gulaža, vampov tudi nič več. Prinesite mi suktnjo!

Natakar: Tudi te ni več!

